

LISANDUSI JA PARANDUSI EESTI LINNUSTIKU KOHTA.

ADDITIONS AND CORRECTIONS REFERRING TO THE ESTONIAN ORNITOFAUNA

M. Härms.

Viimase kokkuvõtliku ülevaate Eesti linnustikust annavad minu 1927. a. ilmunud „Eesti linnustik“ ja 1929. a. Riias A. Grosse ja N. v. Transehe poolt koostatud „Verzeichnis der Wirbeltiere des Ostbaltischen Gebiets“. Et mõlema väljaande ilmumisest juba palju aastaid on möödunud, töö kodumaa ornitoloogia alal aga intensiivselt on edasi kestnud ja on avastatud uusi tõsiasju meie linnustiku kohta, ei ole ülearune neid üheskoos loendada. Ka nomenklatuuri uuringuid on pidevalt jätkatud ja nende tulemuste alusel on nii mõnigi seni tarvitusel olnud üldtuntud nimetus prioriteedi nõudel asendatud uuega, millega tutvumine on kasulik.

Süsteemi suhtes olen järginud süsteemi, mis Hartert annab oma teoses „Die Vögel der paläarktischen Fauna“ ja mida ka inglased H. F. Witherby poolt väljaantud 3-köitelises raamatus „A Practical Handbook of British Birds“ on kasustanud ja mis Lääne-Euroopas laialt on levinud. Süsteemi kohta olgu veel öeldud, et seda mingisugused rahvusvahelised reeglid või määrused — mis ka täiesti loomulik — kammitas ei hoiu, vaid igale süstemaatikule vabad käed jätavad. Soovitatav on aga, et „väiksemad vennad“ kasustaksid mõne üldtunnustatud autori süsteemi järjekindlalt ja seda mitte mõne teise autori süsteemist nopitud andmetega omalt poolt „parandama“ ei hakka — süsteemi muutmine ei kuulu nende kompetentsi, ka pole nad selleks üldse suutelised.

Harakas. Eestis esineva vormi teaduslik nimetus peab edaspidi olema *Pica pica pica* (L.) asemel, *P. p. fennorum* Lönnb. Selle rassi ehk vormi eristas Lönnberg 1927. a. nominaatvormist tiivapikkuse alusel, mis 201 mm ületab. Rassi levimisalaks on Põhja-Rootsi, Soome, Eesti ja põhjapoolne Venemaa Kostromani.

Laanenääri perekonna nimetus peab, nagu uutest uuringutest selgub, olema *Perisoreus* Bp. asemel *Cractes* Billb. Viimasel ajal on vene ornitoloogid liigi *Cractes infaustus* väga paljudeks vormideks killustanud; meil oletatavasti esinev vorm võiks neil andmetel olla vaid *C. infaustus ruthenus* But., kes on levinud Soome lahest üle põhjapoolse ja Kesk-Venemaa kuni keskmise Lääne-Siberini.

Rootsi kanepilind ei kuulu mitte *Carduelis cannabina*, vaid *C. flavirostris* liigiperesse, seega on selle linnu nimetus *C. flavirostris flavirostris* (L.).

Urvalind. Lönnbergi uuringud on kindlaks teinud, et urvalinnu nimetuseks on Linné *Fringilla flammeus*. Selle linnupere-

konna viimane monograaf F. Salomonsen rõhutab eriti, et kõik urvalinnu vormid moodustavad vaid ühe liigipere: *Carduelis flammea*. Seega oleks Eestis esinevate vormide nimetus järgmine: *Carduelis flammeus flammeus* (L.) = harilik urvalind, *C. fl. holboelli* (Brehm) = hiigel-urvalind ja *C. fl. exilipes* (Coues) = hele urvalind.

Kanaarivint [*Serinus canaria serinus* (L.)]. Esimesena Eestis kuulis prof. H. Koppel selle linnu laulu 1927. a. suvel Tartus Emajõe äärses Vabadusplatsi puistikus. Pärastpoole on kanaarivinti vaadelnud mag. J. Lepiksaar 1933. a. kevadel Raadi pargis ja Maarja kalmistul, konserv. M. Härms sama aasta juulis Tähtvere mõisa all; 1935. a. mai lõpul ja juuni alguses nägid seda lindu ja kuulsid ta laulu assist. H. Kauri ja kirjutise autor Aia tänaval vastu Arhiivraamatukogu olevas aias. Kõik need tõsiasiad lasevad oletada, et kanaarivint on meil enam-vähem kindel, kuid haruldane suvelind. Arusaamatu on, et Lätist puuduvad andmed selle linnu esinemisest. Et seda lindu Tartus vist juba ammu on leitud, võib välja lugeda V. Russowi ridadest 1874. a. ilmunud LUS-i aruandest, kus ta lk. 144 kirjutab: „*Chlorospiza citrinella* Keis. Zitronenfink. Von Prof. Strümpell im Herbst 1869 in seinem Garten gefangen.“ Kuigi teatatakse, et prof. Strümpell'i poolt püütud lind oli sidrunivint [*Carduelis citrinella citrinella* (L.)], kelle levimisalaks on Edela-Saksamaa, Alpi mäed, Hispaania ja Itaalia, olen veendunud, et linnu määramine pole õige, sidrunivindi asemel on olnud kindlasti kanaarivint.

Saaremaa käbilinnu (*Loxia pytyopsittacus estiae* Piiper & Härms) kohta kirjutavad Hartert & Steinbacher: „Schnabel, länger als *pytyopsittacus*, Krümmung etwa wie bei *curvirostra*. Von dieser sehr deutlichen Subspecies¹ hat Hartert eine Serie untersucht. *Loxia curvirostra norwegica* Laubmann, Verh. Orn. Ges. Bayern XVII, 3, p. 233 (1927 — Voss in Norwegen) scheint unbedingtes Synonym von *estiae* zu sein. Die Verbreitung von *estiae* ist somit nicht auf die Insel Oesel beschränkt.“

Põhjavindi (*Fringilla montifringilla* L.) pesitsemist Eestis tõestab prof. J. Piiper — Emajõe ligidal Laugesoos leitakse 1932. a. 9. juunil pesa 6 väikese pojaga (E. L. 1933, lk. 18).

Varblane (*Passer*). Kaasaegsed tähtsamad süstemaatikud (Stresemann ja teised) paigutavad selle, varemini vintlaste (*Fringilidae*) sugukonda arvatud perekonna, nüüd kangurlindlaste (*Ploceidae*) sugukonda.

Punakurk-kiur. Endise nimetuse *Anthus cervinus* (Pall.) asemel tuleb tarvitusele võtta *Anthus rufogularis* Brehm. Szeliga-Mierzeyewski teade, mida Grosse & Transehe ja mõned teised autorid kordavad, selle linnu pesitsemisest Saaremaal ei vasta tõele, puuduvad nii otsesed kui ka kaudsed seda uskumatut asja tõendavad tõendid; lapidaarset lauset „Nistend habe nur einmal beob. u. zwar fand ich am 10. VII. 1915 das Nest mit drei noch ganz kleinen

¹ Minu sõrendus.

Jungen, es war auf meinem Gute Tichhof.“ ei võta ükski tõeline ornitoloog tõsiselt. Punakurk-kiuru, sookiuru [*A. pratensis pratensis* (L.)] ja puukiuru [*A. trivialis* (L.)] pojad on sellisel määral sarnased, et ükski eriteadlane neid eristada ei saa. Märkida tuleb ka, et Mierzeyewski räägib vaid pesast, aga vanu linde ei maini mitte sõnagagi. Leitud pesa oli ilma kahtluseta kas soo- või puukiuru oma. Punakurk-kiuru haudealaks on Põhja-Norra, Põhja-Soome, Põhja-Venemaa ja Põhja-Siber.

Jõgivästriik. *Motacilla boarula boarula* L. asemel tuleb tarvitada *M. cinerea cinerea* Tunst.

Puukoristaja. Enamik Eestis esinevatest puukoristajatest ühtib värvusega Rootsis levinud nominaatvormiga, mistõttu meie tavalise puukoristaja nimetus on *Sitta europaea europaea* L. Vahel leidub nende keskel küll isendeid, kes allpoole värvuse poolest ei erine nn. *homeyeri*-vormist, ent need kuuluvad ka ikkagi *europaea* värvusevõnke piirkonda. Suurem seeria sääraseid, Otepää ümbruses kogutud eksemplare leidis minu endises kogus. *S. e. homeyeri*, keda *europaea*'st eraldab enam kreemjas allpool, levimiskeskuseks peetakse Ida-Preisimaad. Nagu Hartert & Steinbacher teatavad, pole mõnel juhul võimalik *homeyeri*'t eraldada nominaatvormist, mõnel juhul taas *caesia*'st. Kuigi nimetatud autorid *homeyeri*'t segavormiks ei tunnista, paistab tõenäosena, et *homeyeri*, kelle asukohaks on *europaea* ja *caesia* vahel asuvad maa-alad, siiski osutub nende kahe vormi segaproduktiks.

Ida-puukoristaja (*Sitta europaea baicalensis* Tacz.). Endises Middendorff'i kogus oli üks Eesti piiridest pärit olev puukoristaja, kelle Th. Pleske oli määranud selleks vormiks (tol ajal *Sitta uralensis*). See erineb nominaatvormist palju väiksemate mõõtudega ja peaaegu puhtvalge allpoolega; ta levilaks on maa-alad Urali mägedest ida poole; talveks rändab sealt osa isendeid lääne poole kuni Moskvani, Novgorodini ja Soomeni ning, nagu eespool nimetatud isend selgitab, ka Eestisse.

Punaselg-pajuharaka liigipere nimetuseks on *Lanius collurio*, mitte *L. cristatus*, meil esineva vormi nimi on seega *Lanius collurio collurio* L.

Kaelus-kärbsenäpp (*Muscicapa albicollis* Temm.). E. Sitsi teatel on 1932. a. juunil Kunda pargis maha lastud liigi vana isane. On kaelus-kärbsenäpi, kelle reeglipärane nimi on *M. albicollis* Temm., aga mitte *M. collaris* Bechst., esmasleid Eesti piirides.

Salu-lehelinnuke. Nagu F. Salomonsen selgitab ei kuulu nimetus *Phylloscopus trochilus trochilus* (L.) mitte Skandinaavia, vaid Suurbritannia esindajatele; Rootsis ja ka Eestis pesitsevate isendite nimeks oleks *Ph. tr. acredula* (L.).

Tiigrioolind [*Acrocephalus scirpaceus scirpaceus* (Herm.)]. Esimesena mainib seda lindu Eesti fauna kohta Russow 1874. a. ilmunud LUS-i aruandes. Nähatu järve küllastamise puhul kirjutab ta sellest linnust: „... der Teichrohrsänger (*Salicaria arundinacea* Briss.) dessen Vorkommen völlig gesichert ist, lebt ebenfalls hier.

A. Baron Huene besitzt das Nest mit dem vollzähligen Gelege von diesem See.“ 1880. a. ilmub Russowi „Ornis“; selles ei mainita mitte sõnagagi neid varemini avaldatud andmeid, vastupidi — seal (lk. 86) isegi eitatakse selle linnu esinemist Baltikumis järgmise lausega: „Mir sind auf meinen Streifzügen durch die Ostseeprovinzen n o c h n i e ² Exemplare zu Gesicht gekommen.“ See vastuoksus on ka põhjuseks, miks kõik pärastised Baltikumi linnustiku ülevaate koostajad ei reasta seda lindu liikide loendusse. Tiigi-roolinnu esinemisprobleemi lõplik lahendus oli hoitud E. Sitsi usinusele. Uurides 1931. a. saadik Matsalu lahe linnustikku, õnnestus tal 1934. a. suvel Kasari jõe suudmeala roostikus näha seda lindu, kuulda ta laulu ja avastada ta pesa. Nii leidis see küsimus positiivse lahenduse. Oletada tuleb, et see lind esineb ka Saaremaa lahtede laialdastes rooväljades.

Käosulase nimetus peab trinaarne, *Hippolais icterina icterina* (Vieill.), olema; on kirjeldatud selle liigi uusi alamliike.

Aed-põosalinnu nimetuseks tuleb *Sylvia hippolais* (L.) asemel kasutada *Sylvia borin borin* (Bodd.).

Laulurästas. Uuemate uuringute alusel on Euroopa mandril, seega ka meil esineva vormi nimetus *Turdus ericetorum philomelos* Brehm. *T. ericetorum* Turton on 1807. a., aga *T. philomelos* Brehm 1831. a. kirjeldatud; esimene Inglismaalt, teine Saksamaalt.

Vainurästas. Et Islandis levinud vainurästa vorm *Turdus coburni* Sharpe üldtunnustamist on leidnud, on kontinentaalse vormi nimetus edaspidi *Turdus musicus musicus* L.

Lumekakk. Nagu Lönnberg selgitab, peab selle kaku nimetus *Nyctea nyctea* (L.) asemel olema *Nyctea scandiaca* (L.).

Pikk-saba-kakk. Lääne pool Volgat levinud isendeid, kelle hulka ka meil elavad linnud kuuluvad, eraldatakse nende tumeda sulestiku tõttu, mis ida pool sellest jõest levinutel on palju heledam, Tengmalmi poolt antud *liturata* nimega; seega on meil esineva pikk-saba-kaku nimetus *Strix uralensis liturata* Tengm.

Loorkakk [*Tyto alba guttata* (Brehm)]. Esmakordselt Eesti ja kogu Põhja-Baltikumi piirides leitakse 1935. a. veebruaril selle kaku esindaja surnult Põhja-Eestis Viimsis, millest kirjutise autor üksik-ajalisemalt teatab (E. L. 1935. a., lk. 81).

Hiireviu. Portenko uuringutel moodustavad kõik Ida-Rootsis, Soomes, Balti riikides, Poolas, Rumeenias ja Bulgaarias ning ida poole kuni Altaini ja Jenisseini pesitsevad hiireviud vaid ühe, ent sulestikus väga varieeruva rassi, kelle nimeks on *Buteo buteo vulpinus* (Gloger).

Kanakull. Eestis pesitseva kanakulli nimeks oleks endiselt *Accipiter gentilis gentilis* (L.), ent läbirändel külastavad meie maad kindlasti Põhja-Venemaal levinud *A. g. buteoides* (Menzb.) esindajad, kelle levimisala ulatub Koola poolsaarest Jenisseini.

Madukotkas, selle nimetus peab trinaarne, *Circæetus gallicus gallicus* (Gm.), olema.

² Minu sõrendus.

Laululuik [*Cygnus cygnus* (L.)]. Kuigi F. E. Stolli tõsioludele mittevastava teate selle luige pesitsemisest Saaremaa Linnulahel Grosse & Transehe, minult saadud andmetel, on õiendanud, ilmub see vahete-vahel siiski kummitusena esile. Nii nimetab H. G. K. Molineux oma 1930. a. ilmunud teoses seda luike ikka veel Saaremaa haudelinnuks.

Kühmnokk-luik [*Cygnus olor* (Gm.)]. Nüüdisajal see luik Saaremaal haudelinnuna enam ei esine; 1928. a. kevadel laskis üks Kuressaare raisakütt Linnulahel pesitseva paari emase maha, leseks jäänud isalind viibis oma asukohas kuni sügiseni, siis kadus ja sest-saadik pole enam nähtud metsikut kühmnokk-luike Eesti looduses.

Lühinokk-hani (*Anser brachyrhynchus* Baill.). Uus eksiküaline mitte üksnes Eesti, vaid kogu Baltikumi kohta. Peipsi rannikul lastakse maha 1936. a. oktoobri keskel üks noor isend, kellest kirjutise autor teatab (E. L., 1937. a., lk. 24).

Punavart [*Netta rufina* (Pall.)], haruldane eksiküaline. Grosse ja Transehe andmetel on Saaremaal 1883. a. lastud selle vardi esindaja, kelle kaavik on Riia muuseumis, ka juhhib mag. J. Lepiksaar tähelepanu (E. L., 1936. a., lk. 186) sellele, et Eesti alal Pihkva järve Rožitsa saarel on leitud see lind Zarudnõi poolt 1905. a. mail.

Kormoraan. Eestis endisel ajal mõnes kohas mõne paarina puudel pesitsenud kormoraan on oletatavasti olnud *Phalacrocorax carbo sinensis* (Shaw), kelle sünonüümiks on *Ph. c. subcormoranus* (Brehm) ja kelle levimise kohta kirjutab Hartert: „... wohnt nördlich bis Holland und Ostseeprovinzen“. *Ph. c. carbo* L. on Põhja-Atlantika rannikute elanik, kus ta peamiselt aastalinnuna esineb ja kaljudel pesitseb.

Punakael-pütt [*Podiceps ruficollis ruficollis* (Pall.)] on haruldane suvelind. E. Sitsi teatel (E. L., 1934. a., lk. 64) on 1931. a. augustis Matsalu roostikus maha lastud üks isend. Varemini on seda lindu Eestis leitud paaril juhul.

Liivarüüt. Kuigi meil pesitsevad liivarüüdid pole tüüpilised nominaatrassi esindajad, vaid segavormid selle ja *tundrae* rassi vahel, tuleb neile siiski jätta *Charadrius hiaticula hiaticula* L. nimetus, sest üleminekuvorme ei märgita erinimega. Läbirändel peab meil kaunis tavaline olema, Põhja-Rootsis, Soomes ja Põhja-Venemaal levinud *Ch. h. tundrae* (Lowe), kelle eraldamise peatunnuseks on ta lühem tiib (F. Salomonseni järgi on *tundrae* tiivapikkus 121—132 mm ja *hiaticula* tiivapikkus 127—139 mm).

Põldrüüt. Harterti ja Steinbacheri järgi peab Eestis haudelinnuna kui ka läbirändurina esineva vormi nimetus *Charadrius apricarius altifrons* Brehm olema, J. L. Peters (II, lk. 244) tunnistab selleks aga *Ch. a. apricarius* L., mis esimeste autorite kaalutlustel aga Lääne-Euroopa rassi nimeks on!

Mustrind-plütt (*Calidris alpina*). Eesti rannikutel ja saartel pesilinnuna esinevad isendid kuuluvad nn. *C. a. schinzii* Brehm rassi, suurel arvul rändeajal läbilendajad isendid on aga nominaatrassi

C. a. alpina L. esindajad. Tuleb tähendada, et neid vorme looduses eraldada pole võimalik, seda saab teha ainult muuseumis, suure võrdlusmaterjali abil, sest paljud põhjapoolse rassi esindajad ühtivad täiesti *schinzii* esindajatega ja ümberpöörduvalt. Buturlini väitel, nagu esineksid meie läänerannikul *schinzii* ja Soome lahe rannikul nominaatrassi esindajad, pole ühtki alust; loodus rassidele nii teravaid piire ette ei kirjuta, isegi „heade“ rasside vahel on alati olemas kaunis laia ulatusega üleminekuala. Sel, kui ka paljudel teistel juhtudel on rass muutunud puhtmatemaatiliseks mõisteks, keda kindlaks saab määrata vaid aritmeetilise tehingu abil, sest silmaga tajutavad eraldamistunnused puuduvad. Nende kahe rassi eraldamise peakriteeriumis on tiiva- ja nokapikkus, *C. a. alpina* isastel on need mõõdud: 109—118 mm ja 28—33 mm, *C. a. schinzii* isastel: 101—114 ja 27—29 mm.

Phalaropus fulicarius (L.), kuigi Grosse ja Transehe märgivad seda veetallajat kogu Eesti ranniku ja saarte kohta väga haruldase läbirändurina, puudub sel väitel igasugune alus, sest minu teada seda lindu ei Eestis ega Lätis seni pole leitud; Stoll'i teade selle liigi pesitsemisest Saaremaal Siiksaarel ei vasta, nagu ta teade laululuige pesitsemisestki, tõele. Siiksaarel pesitses *Phalaropus lobatus*.

Hõbekajakas. Eestis haudelinnuna esinevaks rassiks on arvatavasti *Larus argentatus argentatus* L. kui me sellega *L. a. omissus* Pleske, nagu seda suurte kajakate rühma viimane monograaf B. Stegmann teeb, ühendame. K o l d j a l g s e - h õ b e k a j a k a, kes meil läbirändurina esineb, nimetuseks on *L. a. antelius* Iredale. *L. a. cachinans* Pall. on Kaspia mere ümbruskonna alade rass ja meil ei esine.

Mustpea-kajakas (*Larus melanocephalus* Temm.). Selle kajakaka, kelle levimasalaks on Vahemere maade rannikualad, vana isase laskis kirjutise autor 1928. a. 12. mail Vaika saartel. See eksemplar on Tartu ülikooli zooloogiamuuseumis.

Rabapüü. J. L. Peters'i rabapüü rasside liigestuse järgi on *Lagopus lagopus lagopus* (L.) Euroopa kui ka Ameerika tsirkum-polaarsete alade elanik; Eestis esineva rabapüü rassi nimetuseks oleks *L. l. rossicus* Serebr., kelle levimisala ulatub Eestist ja Lätist üle Moskva ida poole kuni Orenburgini.

Metsis. Soome lahest kuni Alpideni ja Balkani riikideni levinud metsist nimetab I. L. Peters *Tetrao urogallus major* Brehm, ent lisab juurde: „Doubtfully distinct from *T. u. urogallus*.“ Kui nii, siis on kõige õigem nimetatud alal levinud metsist ikkagi nominaatrassi esindajaks pidada ja talle ka selle rassi nimetus, *T. u. urogallus* L., jätta.

Laanepüü. J. L. Peters defineerib *Tetrastes bonasia bonasia* (L.) levimisala järgmiselt: „Scandinavian Peninsula, Lapland and northern Russia, south to the Baltic Sea and middle Russia east to the Urals.“ Rassi *T. b. volgensis* But., kelle sünonüümiks on *T. b. grassmanni* Zedl., levilaks oleks „Latvia and Central Poland eastward

across middle Russia". Nende andmete alusel kuuluvad Eestis levinud laanepüüd *Tetrastes bonasia volgensis* rassi.

Uus haudelind Eesti jaoks on kanaarivint (*Serinus canaria serinus*); esmakordselt Eestis esinenud eksikülalised on: kaelus-kärbsenäpp (*Muscicapa albicollis*), loorkakk (*Tyto alba guttata*), lühinokk-hani (*Anser brachyrhynchus*) ja mustpea-kajakas (*Larus melanocephalus*); Eestis varemini leitud, ent „Eesti linnustikus“ puuduvad vormid on: idapuukoristaja (*Sitta europaea baicalensis*), tiigi-roolind (*Acrocephalus scirp. scirpaceus*), punavart (*Netta rufina*) ja punakaelpütt (*Podiceps ruficollis ruficollis*).

Haudeinnuna Eestist on kadunud külmnokk-luik (*Cygnus olor*).

Kirjandust: Buturlin, S. ja Dementjev, G., Polnõi opredelitel ptits SSSR. I. Moskva 1934. — Hartert, E., Die Vögel der paläarktischen Fauna. Bd. 1—3, Berlin 1910—1929. Ergänzungsband in Gemeinschaft mit Dr. F. Steinbacher. Heft 1—5, Berlin 1932—1936. — Molineux, H. G. K., A Catalogue of Birds giving Their Distribution in the Western Portion of the Palaearctic Region. Sussex 1930. — Peters, J. L., Check-List of Birds of the World. Vol. I—II, Cambridge, U. S. A. 1931—1934. — Witherby, H. F., A practical Handbook of British Birds. Vol. 1—2. London 1920—1924. — Grosse, A. u. Transehe, N. v., Verzeichnis der Wirbeltiere des Ostbaltischen Gebietes (Arbeiten des Naturf.-Vereins Riga. Neue Folge Heft XVIII, 1929). — Härms, M., Der Girlitz neu für Estland u. das Balticum (Ornithol. Monatsber. Bd. 36. Berlin 1928. p. 83). — Härms, M., *Larus melanocephalus* als Irrgast in Estland (Ornithol. Monatsber. Bd. 36. Berlin 1928. p. 105). — Lepiksaar, J., Uusi tähelepanekuid kanaarivindist ja rohelisest lehelinnust Eestis (Eesti Loodus. II. a-k. 1934. lk. 14). — Lönnberg, E., Fauna och Flora XXII, p. 97 (*Pica pica fennorum*). — Portenko, L., Über den taxonomischen Wert der Formen der paläarktischen Bussarde (Bull. de l'Acad. des Sciences de L'URSS. 1929, p. 644). — Russow, V., Ornith. Liv- und Curlands. Dorpat, 1880. — Salomonsen, F., Bemerkungen über die Verbreitung der *Carduelis linaria* Gruppe u. ihre Variation (Medd. fra Dansk naturh. Foren. Bd. 86, 1928, p. 123). — Salomonsen, F., Die geographische Variation des *Phylloscopus trochilus* (Journal f. Ornithol. Bd. 76, 1928, p. 451). — Salomonsen, F., Bemerkungen über d. geograph. Variation von *Charadrius hiaticula* (Journal f. Ornithol. Bd. 78, 1930, p. 65). — Sits, E., Kahe huvitava linnu leiust Eestis (Loodusuuriate Seltsi aruanded. XLII, Tartu, 1935, lk. 63). — Stegmann, B., Über die Formen der grossen Möwen („Subgenus *Larus*“) u. ihre gegenseitigen Beziehungen (Journal f. Ornithol. Bd. 82, 1934, p. 340). — Stoll, F. E., Die biologische Station Kielkond auf Oesel (Arbeiten des Naturf.-Vereins Riga. Neue Folge. Heft. 13. 1911). — Szeliga-Mierzewski, W. v., Die Vögel der Insel Oesel (Estland) (Archiv f. Naturgeschichte. Abt. A, Bd. 89, 1923, p. 218).

Summary.

A hatching bird hitherto unknown in Estonia is *Serinus canaria serinus* L.; new occasional visitors are *Muscicapa albicollis* Temm. (Kunda, in June 1932), *Tyto alba guttata* Brehm (Viimsi, February 1935), *Anser brachyrhynchus* Baill (the district of Tartumaa, on the shore of Lake Peipsi, in October 1936) and *Larus melanocephalus* Temm. (the Island of Saaremaa, the Islands of Vaika, in May 1928); *Sitta europaea baicalensis* Tacz. and *Netta rufina* Pall. also occur as occasional visitors.

In some places *Acrocephalus scirpaceus scirpaceus* Herm. and *Podiceps ruficollis ruficollis* Pall. are met as hatching birds.

The names of forms occurring in Estonia are: *Pica pica fennorum* Lönnb., *Sitta europaea europaea* L., *Phylloscopus trochilus acredula* L., *Strix uralensis liturata* Tengm., *Buteo buteo vulpinus* Gloger, *Lagopus lagopus rossicus* Serebr., *Tetrastes bonasia volgensis* But. and *Tetrao urogallus urogallus* L. As birds of passage occur: *Charadrius hiaticula tundrae* Lowe, *Accipiter gentilis buteoides* Menzb. and *Larus argentatus antelius* Iredale. *Cygnus cygnus* L., *Phalaropus fulicarius* L. and *Anthus rufogularis* Brehm have never occurred in Estonia as hatching birds. One pair of *Cygnus olor* Gm. that formerly nested on the Island of Saaremaa, in the Bay of Linnulahe, is no more to be found in Estonia.

A
45507
127 056